

Profesor Hyánek devadesátiletý

Antonín Jabor

Prof. MUDr. Josef Hyánek, DrSc. se 27. července 2023 dožívá v plné svěžesti a s mimořádným pracovním elánem neuvěřitelných devadesáti let. Devadesát let pestré služby dětským i dospělým pacientům, zdravotnictví, klinické biochemii. Každému doporučuji sehnat si a přečíst si Josefovou knihu „Lépe bych život už znovu neprožil“ (Galén, Praha, 2017). Je v ní osobní vzpomínkové curriculum lékaře a vědce se všemi peripetemií mládí, padesátých a šedesátých let, s prvními velkými úspěchy na poli metabolických poruch, postupné získávání mezinárodního respektu v letech sedmdesátých a osmdesátých, tvrdý zlom v kariéře i životě po sametové revoluci a nová perioda s novým pracovním zaměřením spojená s jeho působením v nemocnici na Homolce. Jedna krátká kapitola má název „Od Homolky na Homolku“ a ukazuje v podstatě životní Hyánkův oblouk, který bychom mohli také nazvat „od aminokyselin k cholesterolu“. První Homolka (pro mladší: prof. MUDr. Jiří Homolka, DrSc., 1916-1991) byl Josefovi velkým (téměř dvoumetrovým) a někdy (spíše často) drsným šéfem, druhá Homolka se stala novým pracovním domovem s novým pracovním zaměřením. U prvního Homolky se Josef stal mezinárodně uznávaným expertem na metabolické poruchy, byl autorem prvních postupů pro jejich screening, stal se expertem Ministerstva zdravotnictví i WHO. Druhá Homolka byla pro Josefa především výzvou: z vědce a odborníka na metabolické poruchy se přes noc stal „polním“ (omlouvám se za tento termín, sám se mezi takové řadím) klinickým biochemikem: najednou řešil věci téměř přízemní, rutinní, primářské, budoval nově laboratoře, ale našel si i novou oblast – poruchy metabolismu lipidů. Založil asi jednu z prvních ambulancí pro děti a dospívající s familiární hypercholesterolemii, rozvíjel nové metodiky v diagnostice lipidů, pracoval s pacienty, své zkušenosti předával ostatním. A tak ho dnes potkáváme na akcích

České společnosti pro aterosklerózu nebo setkáních projektu MED-PED, s typickými holemi nordic walking, diskutujícího, čilého, prostě Hyánka. S holemi ho bylo možné potkávat i v Rudolfinu, má rád klasickou, džezovou i lidovou hudbu, divadlo, je to zkrátka renesanční osobnost.

Prof. Hyánek byl oceněn řadou společností: je čestným členem České společnosti klinické biochemie (2003), laureátem Hořejšího medaile České společnosti klinické biochemie (2011), držitelem Zlaté pamětní medaile České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (2013) a Stříbrné pamětní medaile Senátu České republiky (2015). Je nositelem Zlaté medaile České lékařské společnosti pojivových tkání (2022), medaile České společnosti pro aterosklerózu (2023), jeho zásluhy vnímají i v jeho rodném zlínském kraji (medaile pro rodáky za mimořádné zásluhy), je čestným občanem své rodné obce Veliková a čestným občanem Prahy 10 (2016). Česká společnost klinické biochemie může být právem hrdá, že je jejím členem osobnost tohoto formátu.

Na konec si nemohu odpustit jednu velmi osobní citaci. Když jsem před pár týdny loudil na Josefově dceři MUDr. Mileně Budíkové nějaké rodinné zkazky, napsala: „stále chodí do lesa, je aktivní nimrod, leze na poseďy, zpracovává dřevo, je to neposedný stařík“.

Milý Josefe, přeji Ti do dalších let stálý elán, pevné zdraví a radost z rodiny.

Tvůj Tonda Jabor, červenec 2023

Protože osobnost, jakou je prof. MUDr. Josef Hyánek, DrSc., si zaslouhuje také faktický přehled jeho životních zásluh, lze na tomto [odkazu](#) najít text vydaný u příležitosti jeho sedmdesátých narozenin, pouze doplněný o aktuální informace z posledních let.